

130. OBLJETNICA HRVATSKOG PLANINARSTVA

PROSLAVA JE ZAPOČELA!

ALAN ČAPLAR, Zagreb

Prije 130 godina, sredinom mjeseca travnja u Ogulinu, pod jednim od naših najatraktivnijih planina, Klekom, dogodio se presudan susret koji danas već pomalo prerasta u planinarsku legendu. Nakon povratka s Kleka, poznati znanstvenik iz Graza dr. Johannes Frischauf bio je toliko oduševljen ljepotom planine i okolicom Ogulina, da je svojim poznanicima Vladimiru Mažuraniću, sinu bana Ivana Mažuranića i Budi Budisavljeviću, istaknutom hrvatskom književniku predložio da Hrvati osnuju nacionalnu planinarsku organizaciju.

Hrvatsko planinsko društvo (HPD) utemeljeno je davne 1874. godine, te se tako ove godine navršava 130. godina organiziranog djelovanja hrvatskih planinara. Osim što je naša planinarska organizacija jedna od najstarijih hrvatskih udruga, treba istaknuti su Hrvati bili deveti narod svijeta

koji je imao svoj nacionalni planinarski savez i prvi u ovom dijelu Europe. Za razliku od planinarstva u drugim zemljama gdje je glavni cilj bilo osvajanje tada još neosvojenih vrhova, hrvatsko se planinarstvo razvilo kao snažan pokret čiji je cilj bilo upoznavanje planinskih krajeva naše zemlje. Njegovi prvi članovi, većinom poznati znanstvenici, sveučilišni profesori i akademici, zacrtali su

Prigodni program održan je u Ogulinskoj kino-dvorani

foto: Nenad Perošević

Darko Berljak, Alan Čaplar, Vlado Božić i Željko Poljak predstavili su Zlatnu knjigu hrvatskog planinarstva

foto: Damir Bajs

kao glavnu društvenu zadaću proučavanje gorovitih dijelova hrvatske zemlje, tada još pune nepoznanica, i time obogatili hrvatsku znanost i kulturu.

Kroz 130 godina djelovanja, od 1874. do danas, hrvatski planinari su postigli brojne zavidne rezultate u svim planinarskim djelatnostima - od ekspedicionizma, alpinizma i športskog penjanja pa do speleologije i zaštite prirode. Noga hrvatskih planinara stala je na sve najviše vrhove svijeta na svim kontinentima, a organizacija hrvatskih ekspedicija u svjetska velegorja ubraja se među vrhunska svjetska ekspedicijska postignuća.

Obilježavanje 130. obljetnice na svečan je način započelo u subotu 17. travnja na mjestu gdje je niknula ideja o osnivanju planinarske organizacije, u Ogulinu. Sa svih strana Hrvatske, što autobusima, što automobilima, a što posebnim vlakom »Karlekom« već u rano jutro u Ogulin je pripjelo više od tisuću planinara. Kišno i sivo vrijeme nije pokvarilo ni umanjilo dobro raspoloženje, a svečani program je, umjesto u vrtu Frankopanske kule, premješten u veliku dvoranu Pučkog

Proširena alpinistička zbirka privukla je veliku pozornost posjetitelja foto: Nenad Perojević

otvorenog učilišta. Još prije početka programa, mnogi su planinari pošli razgledati obnovljenu i proširenu Alpinističku zbirku na drugom katu Zavičajnog muzeja, te pogledati pripreme gorskih spašavatelja za pokaznu vježbu u Đulinom ponoru.

Posebnu pozornost i veliko veselje okupljenih izazvao je dolazak Predsjednika Republike Stjepana Mesića, pod čijim se visokim pokroviteljstvom obilježava 130. obljetnica hrvatskog planinarstva.

Nakon himne i minute šutnje za sve preminule planinare, predsjednik HPS prof. dr. Hrvoje Kraljević pozdravio je sve prisutne i u svom govoru podsjetio na davne dane osnutka planinarske organizacije i njezine najveće uspjehe te proglasio proslavu 130. obljetnice hrvatskog planinarstva otvorenom. Potom se prisutnima obratio gradonačelnik Ogulina Nikola Magdić predstav-

**Okupljene planinare pozdravio je pokrovitelj proslave
Predsjednik Stjepan Mesić**

foto: Vesna Holjevac

ljajući turističke i druge mogućnosti grada i njegove okolice. Planinarima se zatim obratio Predsjednik Republike Stjepan Mesić, istaknuvši u svom govoru da su upravo planinari ljudi koji najorganiziranije i najviše obilaze svoju zemlju i upoznaju njezine ljepote, a oni koji najbolje poznaju svoju zemlju najviše je i vole. Te su njegove riječi pozdravljene gromoglasnim pljeskom. Također, on se prisjetio svojega susreta sa Svetim Ocem Ivanom Pavlom II, kojega je prigodom posjeta Vatikanu ganuo poklanjajući mu sliku planine Giewont (1909 m) u Poljskoj na koju se sam Sveti Otac često u mladosti penjao. Na koncu, istaknuo je da su se hrvatski planinari, osnivajući kao deveti u svijetu i Europi planinarsku udruhu, još prije 130 godina uključili u Europu.

Nakon toga, predstavljena je »Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva« Željka Poljaka, vrijedne planinarske enciklopedije koja predstavlja razvitak i najveće uspjehe u svim djelatnostima planinarske organizacije. O značenju ove knjige, biblioteci zlatnih knjiga hrvatskog

**Predsjednik s predstavnicima Saveza na vidikovcu iznad Đulina ponora
foto: Vesna Holjevac**

športa u kojoj je ova knjiga na prvome mjestu, te o nakladničkoj djelatnosti HPS govorio je glavni tajnik Darko Berljak, zatim je pročelnik Komisije za promidžbu i izdavaštvo Alan Čaplar govorio je o autoru i o sadržaju knjige, a istaknuti hrvatski speleolog Vlado Božić osvrnuo se na prikaz stručnih planinarskih djelatnosti u knjizi. Najvećim pljeskom nagrađen je autor knjige prof. dr. Željko Poljak, koji se, ističući da je planinarstvo sastavni dio kulture našeg naroda, zahvalio svim suradnicima na pomoći bez koje ne bi mogao sastaviti ovako sadržajnu i kvalitetnu knjigu.

Obnovljenu i proširenu Alpinističku zbirku u Ogulinskom zavičajnom muzeju predstavio je Matija Mlinac, pročelnik Komisije za povijest planinarstva, koji je zajedno s dr. Borislavom Alerajem inicijator te zbirke. Zbirka je obogaćena novim eksponatima, jedna prostorija uređena je kao dvorana za predavanja i projekcije u kojoj se mogu pogledati DVD snimke s alpinističkom tematikom, a tiskan je i maleni vodič kroz Alpinističku zbirku.

O radu, organizaciji i važnosti Hrvatske gorske službe spašavanja govorio je njezin pročelnik Vinko

Vježba nad Đulinom ponorom foto: Vesna Holjevac

Prizmić te je pozvao sve prisutne na pokaznu vježbu spašavanja unesrećenog iz Đulinog ponora. Ta je vježba izazvala veliko zanimanje svih prisutnih, a posebno Predsjednika Stjepana Mesića, koji ju je promatrao s vidikovca iznad Đulina ponora.

Atraktivnu pokaznu vježbu izveli su ogulinski spašavatelji foto: Bernard Margitić

S novinarima kraj Đulinog ponora

foto: Bernard Margitić

Vježbu su izveli članovi Stanice HGSS Ogulin u suradnji sa spašavateljima iz drugih stanica.

Po završetku programa, pokrovitelju proslave, Predsjedniku Mesiću, uručena je Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva s još nekoliko planinarskih knjiga, a on se predsjedniku HPS dr. Hrvoju Kraljeviću, dopredsjedniku Vladimiru Novaku i glavnom tajniku HPS Darku Berljaku zahvalio na gostoprimstvu i poželio još uspjeha u daljnjem radu hrvatske planinarske udruge. Planinari su se uputili prema Kleku, gdje je kod planinarskog doma proslava nastavljena do kasnih popodnevni sati, a za okupljene uzvanike priređen je svečani domjenak u Pučkom otvorenom učilištu. Na tom je domjenku u ime Planinske zveze Slovenije prisutne pozdravio dopredsjednik Tone Škarja te uručio za našu 130. obljetnicu posebno izrađenu plaketu PZS predsjedniku HPS prof. dr. Hrvoju Kraljeviću, istaknuvši izuzetno kvalitetnu i bogatu suradnju između dvaju saveza.

Organizatori događanja u Ogulinu bili su, osim HPS-a, još HPD »Klek« i Turistička

zajednica Ogulina, a posebno se u pripremi i izvedbi programa angažiralo Pučko otvoreno učilište Ogulin. Zanimljiv i dobro uvježban kulturno-umjetnički program izvodili su Kulturno-umjetničko društvo Ogulin i Pjevačko društvo »Klek«, a u jednoj točki nastupile su i klečke vještice. Svi najvažniji hrvatski (a i neki slovenski) elektronski i novinski mediji objavili su reportaže iz Ogulina.

U sljedećih godinu dana HPS će nizom akcija proslavljati svoj značajan jubilej čije je obilježavanje za-

počelo ovom svečanošću u Ogulinu. Na otoku Lošinju i njezinoj planini Osorščici održat će se od 14. do 16. svibnja Dani hrvatskih planinara, 19. lipnja na najvišoj hrvatskoj planini Dinari bit će otvoren obnovljen i proširen planinarski dom »Brezovac«, a sljedeće godine u svibnju u Samoborskom gorju proslava će biti zaključena pohodnom pohodnom »Tragom prvog izleta HPD-a« u povodu 130. obljetnice prvog organiziranog planinarskog izleta u Hrvatskoj.

Dopredsjedni HPS Vlado Novak, dopredsjednik PZS Tone Škarja i predsjednik HPS Hrvoje Kraljević razgledaju Alpinističku zbirku foto: Bernard Margitić